

УДК 330.131.7

РОЛЬ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА ПІДПРИЄМСТВІ

**Яворська Лілія Олегівна, студентка 4-го курсу, кафедри менеджменту,
логістики та інновацій, факультету менеджменту і
маркетингу, Харківський національний економічний університет
імені Семена Кузнеця, м. Харків, Україна**

Формування прогресуючої інноваційної діяльності завжди було потужним фактором економічного процвітання країни і підприємства в цілому. Сучасна інноваційна діяльність України з початком повномасштабного вторгнення значно погіршилась. Порівняно з часами революції Гідності Індекс інноваційної діяльності України (Global Innovation Index) [1, с.1] значно зменшився. Зараз держава у рейтингу інноваційних країн знаходиться більш ніж на 10 пунктів нижче порівняно з періодом 2014 – 2016-х років. Та, незважаючи на зовнішній тиск, деякі українські підприємства продовжують свою діяльність. Інновації – хоч і на перший погляд, нераціональний, але дуже дієвий спосіб пристосуватися до економічного стану сьогодення.

Задача даної публікації полягає в розкритті сутності поняття «інновації» та обґрунтування потреби інноваційної діяльності на підприємстві у сучасних умовах.

З моменту появи інноваційної діяльності як складової економічного розвитку з'являється безліч формулювань. Цей термін розкривається багатьма дослідниками, зокрема І. Агафоновою, В. Альгіною, Й. Шумпетером, Ф. Друкером, В.С. Єфремовим, К. Найтом, В.В. Івановою, Н.В. Краснокутською, Б. Твіссом, М.А. Роздольським, Л.І. Федуловою та іншими. Таким чином, виділяється значна кількість підходів до визначення поняття «інновації», які значною мірою відрізняються один від одного.

Одне з перших формулювань, з яким потрібно ознайомитись це безперечно формулювання Закону України. Відповідно до Закону України «Про інноваційну діяльність», інновації – це новостворені (застосовані) і

(або) вдосконалені конкурентоздатні технології, продукція або послуги, а також організаційно-технічні рішення виробничого, адміністративного, комерційного або іншого характеру, що істотно поліпшують структуру та якість виробництва і (або) соціальної сфери [2].

На відміну від поняття інноваційна діяльність, викладеного в Законі України, Йозеф Шумпетер – американський економіст, який вперше ввів термін «інновації» – викладав це поняття так: «Інновація - це нова комбінація виробничих факторів, мотивована підприємницьким духом» [8]. Також про інновації Шумпетер сказав: «Інновація – зміна з метою впровадження і використання нових виглядів споживчих товарів, нових виробничих, транспортних засобів, ринків і форм організації в промисловості»[8]. Тобто, виходячи зі слів Йозефа, можна сказати, що інноваційна діяльність спрямована на певну зміну з метою покращення та розвитку економіки будь-якого рівня.

Сумець О.М. визначає дане поняття як суспільно-технічний економічний процес, що через практичне використання ідей і винаходів приводить до створення кращих по своїм властивостям виробів, технологій, прибуток і поява яких на ринку може принести доданий прибуток [4]. Також автор зауважив, що інновація охоплює весь спектр видів діяльності - від досліджень і розробок до маркетингу.

За визначенням Ільєнкова С.Д., доктора економічних наук, «Інновація – перетворення потенційного науково-технічного прогресу на реальний, такий, що втілюється в нових продуктах і технологіях» [4]. Разом із визначенням поняття «інновації» Світлана також дає чітке представлення потреби інноваційної діяльності на підприємстві. Варто також конкретизувати роль даного науково-технічного прогресу в сучасних умовах ринкової економіки та безпосередньо в умовах існування прогресуючої кількості підприємств. Завдяки організації інноваційної діяльності молоді підприємства стають більш конкурентоспроможними, так як постійно вдосконалюють технології, продуктивність праці та умови на підприємстві. Та це лише одна з причин застосування інновацій.

Існує твердження, що інноваційний процес визначається інноваційними чинниками, цілковито необхідними для його здійснення у

правовому, технічному, соціальному, економічному і культурному середовищами, в яких розгортається інноваційний процес, а також інноваційним менеджментом, який пов'язав інноваційні чинники й діє в цих конкретних умовах і в конкретному середовищі [6]. Так вважає експерт в інноваційній політиці доктор Вольфганг Хайдріх. В одній зі своїх статей він також зауважив, що існує багато загального між процесами промислового виробництва і інноваційними процесами в тому, що стосується таких чинників виробництва, як праця, інфраструктура, матеріали, капітал і знання, і інноваційних чинників, навіть коли процес протікає значно складніше і вимагає набагато більших професійних знань.

Варто сказати, що інновації позитивно впливають на бізнес тільки у випадку, коли їх можна застосувати. Кругліков А.Г. чітко сформулював поняття «інновації», не проігнорувавши дане зауваження: «інновація – це нове науково-технічне досягнення, що знайшло використання в людській діяльності» [5].

Саме правильне використання інновацій робить великий вклад у сучасну економіку та в кожне підприємство зокрема, адже існує безліч ситуацій, коли компанія готова до змін на краще, хоче організувати інноваційну діяльність, яка поліпшить ті чи інші робочі процеси, і стикається з тим фактом, що це лише погіршило робочі процеси. Прикладом такої ситуації може слугувати деякі процеси project-менеджменту у молодих ІТ-компаніях. Існує безліч інструментів для відслідковування робочих процесів такі як Jira, Confluence, Trello та ін. Компанії прагнуть удосконалити процеси завдяки таким інструментам, та іноді стає гірше, ніж було. Менеджмент заплутаний, команда починає більше піддаватись стресу і така інновація призводить до негативних результатів. Тому організація інноваційної діяльності така важлива.

Висновок. Ринкові умови господарювання створюють для суб'єктів економіки високий рівень конкурентних відносин, у яких виграє той, на чий стороні конкурентні переваги у сфері виробництва і реалізації товарів. Конкурентні переваги досягаються завдяки впровадженню інновацій.

Отже, в результаті аналізу наукових досліджень було визначено, що інновації – це є невід’ємна частина підприємницької діяльності, яка не просто розвиває економіку країни шляхом удосконалення конкурентоспроможності бізнесу, а й дає змогу швидше розвиватись та рости підприємству. В дослідженні визначено, що інновації ініціюють виникнення нових галузей та нових ринків, вони дають можливість отримувати зростання продуктивності факторів виробництва, зниження виробничих витрат на одиницю продукції. Таким чином можна стверджувати, що інноваційна діяльність дуже багатогранна і потребує подальшого вивчення, що є предметом подальших досліджень у цій сфері.

Список використаних джерел:

1. GII Rankings for Ukraine
https://www.wipo.int/edocs/pubdocs/en/wipo_pub_2000_2022/ua.pdf – 14 с.
2. Закон України про інноваційну діяльність Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2002, № 36, ст.266;
3. Іванова В.В. Дослідження теорії поняття інновації/В.В. Іванова// Макіївський економіко-гуманітарний інститут, - 8с.
4. Сумець.О.М Товарна інноваційна політика/Сумець.О.М//Луцьк Вежа-Друк, 2017. - 248с.
5. Ильенкова С.Д. Инновационный менеджмент: учебник для вузов/ С.Д. Ильенкова, Л.М. Гохберг, С Ю. Ягудин и др. – М.: ЮНИТИ – ДАНА, 2002. – 328 с.
6. Куликов А.Г. Системный анализ научно-технических нововведений. / А.Г. Кругликов. – М.: Наука, 1991. – 120 с.
7. Хайдрих В. Импульсы роста для учреждения предприятий, ориентированных на высокие технологии, инновационные модели партнерства с высокой динамикой процесса./ В. Хайдрих // Инновации: новые технологии, маркетинг, инвестиции, внедрение - СПб. : Трансфер – 2003 рік. - N2 - С.107 – 115;
8. Шумпетер Й. Теория экономического развития / Й. Шумпетер// М.: Прогресс, 1982. – 453 с.